

به نام خدا

سال تحصیلی: ۹۸-۹۹

شماره تلفن: ۳۳۶۶۴۶۰۰	شماره اتاق: ۲۱۹	نام مدرس: دکتر رستمی	دانشکده: علوم انسانی و اجتماعی نام درس: آیات الاحکام
Email: rostamisoheila@gmail.com		پیشنیاز: — مقطع: کارشناسی ارشد	تعداد واحد: ۲ واحد

جایگاه درس در برنامه درسی دوره :

یکی از شرایط لازم برای مجتهد، شناخت و علم به قرآن به عنوان اصل و مرجع همه دلایل می باشد. به همین دلیل بر مجتهد واجب است که: ۱- به صورت اجمالی به تمامی آیات قرآن و ۲- به آیات الاحکام به صورت تفصیلی و ۳- اسباب نزول آیات و ۴- ناسخ و منسوخ در قرآن علم داشته باشد؛ زیرا احکام شرعی عملی از آیات الاحکام استنباط می شود و بدون علم به موارد فوق استنباط احکام و اجتهاد میسر نخواهد شد.

هدف کلی :

هدف کلی از درس آیات الاحکام آشنایی تفصیلی دانشجویان با آیاتی از قرآن کریم است که به بیان احکام فقهی می پردازند.

اهداف جزئی:

آنچه که در این درس انتظار می رود دانشجویان نسبت به آن در پایان ترم مهارت پیدا کنند عبارت است از:

- ۱- شناخت آیاتی که احکام فقهی را بیان می کنند یا احکام فقهی از آنها استخراج و استنباط می شود.
- ۲- کیفیت استنباط احکام از آیات
- ۳- آشنایی با روش و شیوه استدلال به آیات
- ۴- شناخت اسباب نزول آیات

مواد آموزشی:

کتاب درسی و کتب آیات الاحکام و کتب تفسیر و حدیث.

محتوای درس :

هفته	موضوع	محتویات موضوع
۱	مقدمات	بیان مفاهیم و مقدمات مربوط به آیات الاحکام، تعریف، تاریخچه، جایگاه آن در میان علوم، انواع کتب آیات الاحکام، شیوه تدوین و غیره
۲	مشروعیت نکاح	بررسی آیات مربوط به مشروعیت نکاح و کیفیت آن
۳	تعدد زوجات	بررسی آیات مربوط به تعدد زوجات، شرایط آن و بیان دیدگاه اسلام
۴	محرمات	ذکر انواع محارم، و بررسی آیات مربوط به آن
۵	ربا	بررسی آیات ربا و احکام آن
۶	نشوز و حکمیت	بیان حقوق و تکالیف همسران، راه حل اختلاف بین همسران و ضمانت اجراهای آن
۷	لعان	بررسی آیات لعان، کیفیت و شرایط آن
۸	مشروعیت طلاق	بررسی آیات طلاق، ذکر دلایل مشروعیت، انواع و غیره
۹	عده طلاق	بررسی آیات عده و انواع آن با توجه به دسته بندی مختلف زنان
۱۰	احکام حج	بررسی آیات حج، انواع و شرایط و
۱۱	ظهار	بررسی آیاتظهار، تفاوت آن با طلاق، کفاره و احکام آن
۱۲	طلاق قبل از مقاربت	بررسی آیات مربوط به طلاق قبل از دخول و احکام مربوط به آن
۱۳	حد سرقت	بررسی آیات سرقت، ارکان، شرایط و کیفیت اجرای حد سرقت
۱۴	قتل	بررسی آیات مربوط به قتل، انواع آن، کیفیت قصاص و غیره
۱۵	احکام روزه	بررسی آیات مربوط به روزه، انواع آن و شرایط خاص آن
۱۶	آیه دین	بررسی آیه ۲۸۲ سوره بقره، کیفیت دین، شهادت و انواع آن
۱۷	امتحان	امتحان پایان ترم

منابع درس

ردیف	نام کتاب
۱	روائع البیان تفسیر آیات الاحکام، دکتر صابونی ۲ جلد
۲	تفسیر آیات الاحکام، محمد علی السایس
۳	احکام القرآن، جصاص
۴	احکام القرآن لابن العربی
۵	الجامع لاحکام القرآن قرطبی

شیوه ارزیابی:

درصد نمره	عنوان	ردیف
۵۰ درصد نمره	ارائه درس با همکاری دانشجویان در طول ترم	۱
۵۰ درصد نمره + فعالیت‌های کلاسی	بهمن ماه - امتحان پایان ترم	۲

وظایف دانشجویان :

شرح وظایف	ردیف
آمادگی دانشجویان برای ارائه درس و همکاری با استاد	۱
آمادگی برای امتحان پایان ترم	۲
حضور فعال در سر کلاس	۳